

Dobbeltime: Det moderne Norge tar form

KOMPETANSEMÅL

REFLEKTERE OVER HVORDAN TEKNOLOGISKE OMVELTNINGER FRA DEN INDUSTRIELLE REVOLUSJONEN TIL I DAG HAR ENDRET MENNESKERS LIV OG FORMET FORVENTNINGER TIL FRAMTIDEN

Kompetansemålene sett i en sammenheng:

Årsaken til at menneskene på 1800-tallet i det hele tatt kunne migrere så lett, var mye grunnet transportmidlene i denne perioden. Dette skal de ha lest om i kapittelet de fikk beskjed om i classroom at de skulle lese i forkant av timen. Under historiepong kommer det spørsmål knyttet til de teknologiske omveltningene og den fremtidstro som den industrielle revolusjonen var med å skape.

Bakgrunn for bruk av kompetansemål:

Jeg operasjonaliserer kompetansemålet ved å bruke spørsmål knyttet til kapittelet under historiepong opplegget mitt i andre økt. Her vil det komme spørsmål knyttet til hvilken endringer 1800-tallet var med å skape. Min anbefaling er å ta den samme historiepongen ved en annen anledning, for å se om elevene har fått med seg den overflatekunnskapen som opplegget indikerer.

KOMPETANSEMÅL

GJØRE REDE FOR ÅRSAKER TIL AT MENNESKER HAR MIGRERT, OG DISKUTERE KULTURMØTENE SETT FRA ULIKE PERSPEKTIVER.

Kompetansemålene sett i en sammenheng:

Årsaker for at mennesker migrerte på 1800-tallet blir lagt frem i powerpointen under "introduksjonen" i økt 1. Da gruppene diskuterer sine brev med hverandre vil man kunne hvordan deres individuelle hovedperson forstår kulturmøtene. Velger elevene oppgave A, vil elevene prøve å sette seg inn i hvordan det var for en nordmann å migrere til Amerika på 1800-tallet. Velger elevene oppgave B vil elevene få et litt annet perspektiv. Elevene skal også skrive noe om samfunnet i oppgaven, og med dette kan man også forstå at samfunnet har blitt preget av industrialisering og en fremtidstro på tiden.

Bakgrunn for kompetansemål:

Kompetansemålet passer godt inn ved min oppgave om fiksjonelle amerikabrev, ettersom man gjør rede for hvorfor personen migrerte og hvordan møtet med et nytt land var for denne fiksjonelle personen.

ELEVFORUTSETNINGER

3 VGS

Historiepong betinger en bestemt referanseramme. Det må være en viss alder på elevene, slik at assosiasjonen til beerpong ikke blir "upassende", som den vil være om elevene er under 18 år.

Elevene må være bevisst om at historiepong er en lek og en vurderingsarena, og må mestre dette uten at det blir for mye støy, slik at man kan høre hva motstanderlaget kommer frem til under drøftingen av spørsmålene under koppene.

Det er mulig at mange elever ikke vet hva beerpong er, eller har noe erfaring med spillet. Det blir dermed naturlig å forklare spillreglene før jeg starter med selve spillet.

ELEVFORUTSETNINGER

STUDIESPESIALISERENDE

INNHold

HISTORIE

Hvordan er opplegget knyttet til kompetansemålene?:

I undervisningsopplegget prøver jeg å koble historisk kunnskap til klasseromsundervisningen. Dette gjør jeg i form av en introduksjon, skriving av amerikabrev, fremføring av de fiksjonelle amerikabrevene og en lek jeg har valgt å kalle historiepong.

Begrunnelse for introduksjon: Årsaker for at mennesker migrerte på 1800-tallet blir lagt frem i powerpointen under "introduksjonen" i økt 1. Da gruppene diskuterer sine brev med hverandre vil man kunne hvordan deres individuelle hovedperson forstår kulturmøtene. Velger elevene oppgave A, vil elevene prøve å sette seg inn i hvordan det var for en nordmann å migrere til Amerika på 1800-tallet. Velger elevene oppgave B vil elevene få et litt annet perspektiv. Elevene skal også skrive noe om samfunnet i oppgaven, og med dette kan man også forstå at samfunnet har blitt preget av industrialisering og en fremtidsro på tiden. "Introduksjonen" tar for seg en powerpoint om hvordan man skal skrive et personlig brev, hvordan samfunnet så ut i Amerika og Bergen på denne tiden, årsaken til migrering, hva det innebærer å bruke en god kilde og kilder til amerikabrev. Det er viktig for elevene å forstå hva de skal gjennomgå i timen, samt at de forstår innholdet i de ulike brevene de skal skrive. Dette har jeg forsøkt å få frem ved å holde denne introduksjonen.

Begrunnelse for skriving av fiksjonelle amerikabrev:

Historielæreren vi møtte på i praksis forklarte at hun brukte tverrfaglighet i historiefaget ettersom hun hadde elevene i både Norsk og historie. For å forstå hvordan samfunnet og menneskenes hverdag i denne perioden var, tenkte jeg det kunne være hjelpsomt med en oppgave der elevene måtte sette seg inn i hvordan det var å migrere i denne perioden. På denne måten kan elevene skaffe seg historisk bevissthet. Historisk bevissthet defineres av Sven Sødving Jensen som "En nærværende visshet om at mennesket, alle samfunnsinstitusjonene og alle samfunnslevesformer eksisterer i tid, at de alltid har et

opphav og en fremtid, og at de ikke er utrykk for noe som er stabilt, foranderlig og uten forutsetninger". Det er uenigheter om historiebevissthet må handle om en refleksjon som kan uttrykkes språklig, men det tar jeg utgangspunkt i rundt begrunnelsen av mitt undervisningsdesign.

Begrunnelse for fremføring i grupper:

I følge Kvande og Naastad er det å lære av historien er en god ambisjon, men om ambisjonen skal ha noe for seg må man imidlertid gi elevene forutsetninger for å kunne leve seg inn i historien. Ved å gi elevene anledningen til å skape en kreativ tekst hvor de setter seg inn i hvordan det er å leve på denne tiden, skaper dette en anledning til å lære, samt visualisere seg hvordan kultur møtene, samfunnet og forventningene til fremtiden viste seg i perioden.

Begrunnelse for Historie pong:

Historiepong er både en fysisk lek, samt vil de faglige kunnskapene elevene bestitter være gjeldene for poengsummen av leken. Kanskje er elevene litt slitne etter å produsere en kreativ tekst? Dette vil være begrunnelsen for å ta historiepong som en del av økt 2. I følge Merethe Roos er historiefaget trøblete i den forstand at en som er god i historie besitter mye kunnskap, og ikke bare har en evne til å pugge. Men for å besitte mye kunnskap, må man derimot klare å huske hva man besitter, som ofte kommer gjennom pugging. Dette vil være mitt grunnlag for å skape en lek som besitter repeterende kunnskap av hva elevene skulle ha lest i forkant av timen. Man kan også formidle glede og entusiasme ved å gjennomføre en økt som er spennende, og man ikke får til ved første forsøk. Dette var grunnlaget for at man også potensielt kunne hatt historiepong ved avsluttende del av gjennomgåelsen av pensum for perioden. Ved den avsluttende delen kunne man sett om elevene hadde tillært mer kunnskap enn det de klarte ved den første historiepongen, som kunne skapt en mestringsfølelse hos elevene.

Kilde: historisk bevissthet og referensen "å lære av historien":

Kvande, L., Naastad, N., *Hva skal vi med historie? Historiedidaktikk i teori og praksis*. Oslo: Universitetsforlaget, 2022

Kilde: Det trøblete historiefaget

Roos, M. *Å forstå fortiden og formidle for framtiden*. Oslo: Universitetsforlaget, 2022

ARBEIDSMÅTER

INTRODUKSJON (15 MIN)

Økt 1: 15 min

I introduksjonen tok jeg i bruk en powerpoint. Under presentasjonen er det viktig å spørre elevene om de forstår, om de har noen spørsmål osv. Spørsmålene underveis kan gjøre det lettere for elevene å henge med i undervisningen, samt gjøre det mer interessant for elevene å følge med på.

Slides på powerpointen så slik ut:

Norsk migrasjon på 1800-tallet

Sliden tok for seg en innholdsliste av timen. Her presenterte jeg også mitt navn og litt fakta om meg ettersom elevene aldri hadde møtt meg før.

Hva er et amerikabrev?

Her forklarer jeg hva et amerikabrev er, og viser til tre ulike brev. Brevene *pakketips til nye utvandrere*, *nyheter fra landet i vest* og *om reisen fra Norge* er moderniserte og forkortet. Jeg trykker innpå brevene og går gjennom brevene, slik at elevene ser hvordan et typisk brev ser ut. Årsaken til å gå gjennom brevene høyt ved tavleundervisning, er begrunnet i det faktumet at amerikabrev som oftest ble lest høyt i lokalsamfunnet på tiden. Under fremvisning av brevene blir det presisert at brevene brakte med seg kunnskaper om landet og at brevene skapte en form for nærhet til tross for distanse.

Utvandring

Viser til når de ulike utvandringsbølgene tok sted, og årsakene til migrasjonen. Her viser jeg til hvordan folk fra landet var de første til å migrere, før det senere ble byfolk.

Brev

Her forklares hvordan et Amerikabrev inneholder ulike krav, og jeg tar utgangspunkt hvordan man skriver personlige brev:

- Personlig og subjektive
- Få krav til saklighet
- Muntlig språkbruk, sarkasme og ironi
- Fokus på sender
- Egne følelser, holdninger og opplevelser
- Lite eller mangel på argumentasjon.

Hva er en god kilde?

Trekkes frem at en god kilde er troverdig, trekker frem relevant informasjon, at man skal ta en vurdering av avsender og at kilden i denne forstand skal si noe om sosiale eller kulturelle forhold.

Amerika og Bergen på 1800-tallet

Her viser jeg hendelser som skjer i Amerika og Bergen på 1800-tallet, og forklarer at man kan bruke noen av eksemplene i oppgaven. Dette blir vist for at elevene skal få en forståelse av hvordan samfunnet ser ut i denne perioden. Her vil det vises til noen kreative vendinger man kan skrive om, eksempelvis kvinnemote på 1800-tallet.

Kilde til amerikabrev:

1. <https://www.norgeshistorie.no/kilder/bygging-av-stat-og-nasjon/K1405-Amerikabrev-om-reisen-fra-Norge.html>
2. <https://www.norgeshistorie.no/kilder/bygging-av-stat-og-nasjon/K1406-Amerikabrev-nyheter-fra-landet-i-vest.html>

3. <https://www.norgeshistorie.no/kilder/bygging-av-stat-og-nasjon/K1407-Amerikabrev-pakketips-til-nye-utvandrere.html>

ARBEIDSMÅTER

SKRIVING AV AMERIKABREV (25)

Økt 1: 25 min

I denne oppgaven kan eleven velge mellom å skrive oppgave **A** eller **B**.

Besvarelsen skal være på 100 til 200 ord, som tilsvarer en halv side. Oppgaven skal inneholde *sosiale og kulturelle forhold* fra Norge eller Amerika på 1800-tallet. Selv om brevet er fiksjonelt, er det viktig at du har med faktiske sosiale og kulturelle forhold.

o **A:** Ta utgangspunkt i at du tidligere har fått et brev fra Amerika i posten. Brevet er fra en av dine nærmeste, og du skal nå sende et brev tilbake. Tidligere har du bodd på bygden, men for øyeblikket er du bosatt i Bergen.

o **B:** Se for deg at du har utvandret til Amerika på 1800-tallet. Skriv et brev hjem til dine nærmeste hvor du forteller om ditt nye liv i «mulighetenes land». I brevet skal du forklare årsaken til at din fiksjonelle person har migrert, og hvordan personen opplever kulturen den har migrert til.

Det er mulig at elevene trenger hjelp til å forstå oppgaven, finne kilder osv. Her er det viktig å gå rundt å hjelpe for at elevene skal holde roen og at elevene ikke sitter lenge å brenner inne med spørsmål slik at det blir mye uro i klasserommet. Det kan være utfordrende med uro under økten ettersom de fleste elever trenger ro for å konsentrere seg om skriveingen. Samtidig kan det her være lurt å spesifisere at man kan snakke lavt for å drøfte oppgaven og få inspirasjon av hverandre. Det er også en mulighet at elevene skriver de fiksjonelle brevene til hverandre, altså at den ene har A og den andre har B.

I mitt opplegg ble oppgaven og powerpointen lagt ut til elevene i classroom dagen før. Et annet alternativ kan være å ha powerpointen fremme foran elevene slik at de kan lese av denne mens de skriver oppgavene.

ARBEIDSMÅTER

FREMFØRING I GRUPPER (20 MIN)

Økt 1: 20 min

Elevene skal fremføre sine brev i grupper for hverandre, for å se migrering og urbanisering fra ulike perspektiv. De ulike brevene vil ha et varierende nivå ettersom hver enkeltelev er forskjellig.

ARBEIDSMÅTER

HISTORIE"PONG" (60 MIN)

Økt 2: 60 min**Forkunnskaper:**

Elevene skal ha lest kapittelet om Norge på 1800-tallet i boken *Alle tiders historie- Fra de eldste tider til våre dager* i forkant av denne dobbelttimen. Dette vil gjøre det lettere for elevene å besvare spørsmålene som blir stilt.

Historie "pong":

Historietimens versjon av "beerpong". Her har man 10 kopper på hvert lag som man setter opp i en trekantformasjon. Under hver kopp står det et spørsmål fra pensum om Norges utvikling på 1800-tallet.

Regler:

-Alle elever må bidra i diskusjonene rundt spørsmålene under koppene. Har noen fått svare, kan du automatisk ikke svare på neste spørsmål, men hjelpe til å drøfte med laget.

- Det laget som har fått bort motstandernes kopper først vinner ikke, men det er det laget som har fått mest poeng for rett svar. Koppene blir fjernet om man treffer oppi, og ikke får rett svar, slik at dette blir telt opp på slutten av en "dommer". Det skal også være en "dommer" til stede når elevene diskuterer de ulike spørsmålene for å få med seg hva de ulike elevene sier om de ulike spørsmålene som kommer opp, samt at de skal ha et rett svar for å få et poeng.

Spørsmålene lyder slik på det ene laget:

- Hva er betegnelsen på brev som ble sendt i forbindelse med masseutvandringene på 1800-tallet?
Svar: Amerikabrev

- Hvordan endret "Det store hamskiftet" det norske samfunnet på 1800-tallet? Svar: Samfunnet gikk fra å være basert på selvforsyningshushold til pengehushold - Endringsprosesser i bondesamfunnet fra midten av 1800.

- Hvordan var 1800-tallet en viktig periode for kvinners rettigheter? Svar: Det var her kampen om kvinners stemmerett begynte, kvinnesakskvinnene brøt med det romantiske kvinneideal om en "myk" og "oppfordrende" kvinne.

- Gi eksempel på en teknologisk omveltning som skjedde på 1800-tallet Svar: Teknologi muliggjorde industrien og nye oppfinnelser, eks dampmaskinen.

- Var det en kamp for Norsk likestilling i det politiske liv på 1800? Svar: Ja

- Hva var et utløsende element for den politiske bevegelsen blant arbeidere, småhåndverkere og husmenn? Svar: Februarrevolusjonen

- Hvilken betydning hadde de stigende inntektene fra skipsfart? Svar: Betydning for alminnelig økonomisk fremgang

- Hvilken styreform har vi i Norge i dag? Svar: Norges politiske system bygger på at Norge er et konstitusjonelt monarki, et representativt parlamentarisk demokrati og en rettsstat

- Hva var statsrådssaken? Svar: Statsrådssaken var en politisk strid i Norge om hvorvidt statsrådene skulle ha plikt til å møte i Stortinget. I tråd med maktens tredeling skulle ikke regjeringen styres av eller svare til Stortinget.

- Hva var årsaken til urbanisering på 1800 tallet? Svar: Sterk vekst i økonomi gjennom utenrikshandel og skipsfart.

Industrialisering fra 1840 som skapte nye byer og tettsteder Overgangen til pengeøkonomi og økende velstand på byene som gjorde flere byer til viktige sentrum. Kommunikasjonsutbygging som bandt byene med omlandet og Norge med utlandet.

Og slik på det andre laget:

- Gi eksempler på hvorfor mennesker migrerte til USA på 1800-tallet: Svar: Økonomiske kriser og overbefolkning i byene

- Hvordan ble Norge som nasjonalstat skapt utover 1800-tallet? Svar: Det norske samfunnet ble modernisert og økonomisk integrert. Det ble bygget ut kommunikasjoner: Veier, broer, kanaler, telegraf, jernbane osv.

- Hvordan var kvinnesynet på 1800-tallet sett opp mot dagens syn? Svar: Syn på at kvinner skulle leve innenfor den private familiesfæren var noe som kjennetegnet borgerskapet. Det var strenge krav for kvinner som ønsket å tilhøre kretsen av dannede damer. Idag, strenge krav på en annen måte.

- Gi et eksempel på hvordan den industrielle revolusjonen har påvirket oss i dag Svar: Tekstiler, transport, fagorganisasjoner.

- Forklar hva parlamentarisme betyr. Svar: Politisk styreform som innebærer at det er parlamentet som avgjør hvilken regjering som skal lede den utøvende makt. Dersom regjering ikke har støtte i parlamentet kan parlamentet når som helst tvinge den til å gå av.

- Hva var en landbruksskole? Svar: Naturbruk i videregående opplæring. Overgangen til nye driftsmetoder i jordbruket ble kraftig stimulert ved opprettelsen av landbruksskoler.

- Når ble landets første jernbane åpnet? Svar: 1854

- Hvem var Fredrik Stang? Svar: Sjef for Indredepartementet - Arbeidet for bedre kommunikasjon skjøt fart etter han ble sjef i 1845

- Hvorfor ble bønder i Norge mer politisk aktive fra 1860 årene? Svar: Bøndene ble mer politisk aktive med "det store hamskiftet", hvor en eksempelvis hadde bondevennforeninger.

- Hvilken konsekvenser hadde urbaniseringen på Bergen som den største byen i Norge? Svar: Bergen størst frem til 1830, mens Christiania ble etter hvert den eneste europeiske storbyen.

Gjentakelse av opplegget: Ettersom opplegget finner sted da elevene akkurat har startet å lære om Norge på 1800-tallet, er det mulig å gjenta opplegget når elevene begynner å nærme seg neste periode i historiefaget. På denne måten får elevene repetert kunnskap. Elevene kan også få en mulighet til å se om de klarer å besvare flere av spørsmålene om opplegget blir repetert, ettersom spørsmålene indikerer en overflatekunnskap elevene mest sannsynlig ikke har klart å erfare seg etter en økt.

Begrunnelse av historie pong:

I følge Lise Kvande og Nils Naastad er gjenkjennelse et nøkkelbegrep for å kunne forstå historiefaget. På en annen side kan man drepe gleden og forståelsen av faget ved å bare ty til pugging. Ved å gjøre "historie pong" til en lek, samt å bruke repeterende kunnskap fra noe elevene skal ha lest til timen på forhånd, kan det gjøre det lettere for elevene å trekke historiske linjer til neste periode de vil arbeide med.

Lærebok knyttet til opplegget:

Heum, T., Moum, T., Teige, O., Martinsen, K. *Alle tiders historie* (Oslo: Cappelen Damm, 2020)

Teoretiske kilder brukt i begrunnelse av opplegget:

1. Kvande, L., Naastad, N., Hva skal vi med historie? Historiedidaktikk i teori og praksis. (Oslo: Universitetsforlaget, 2022)

LÆREMIDLER

KOPPER

Spill og lek i undervisningen kan være veldig morsomt, om man ikke mister fokus på hva som faktisk betyr noe i spillet: - Å besvare spørsmålene som befinner seg under koppene. - Diskutere i grupper for å finne frem til et svar alle er enige om. - En muntlig vurderingsform der det ikke er en høy terskel for at alle kan bidra.

I denne formen for undervisning finner man direkte læring gjennom at elevene må drøfte seg frem til et korrekt svar på spørsmålene i historie, for å få et potensielt poeng av "dommer", og en indirekte læring gjennom at de faktisk lærer seg det spillet, sikting og samarbeid. Dette vil også være et spill hvor man får testet den kunnskapen man akkurat gikk gjennom underveis i pensum, noe som blir repetering av kunnskap - som igjen gjør det lettere for elevene å huske.

LÆREMIDLER

104,8 KR,-

I historiepong trenger man 10 kopper til et lag. Ettersom man har 4 lag, trenger man 40 kopper til denne øvelsen. På europris koster en pakke røde beerpongkopper med 25 kopper, 34,90 kr.

Man trenger dermed 2 pakker kopper, som blir en sum på 69,8 kr.

Link til ping pong kopper:

<https://www.europris.no/p-red-party-cup-25-pk-60-ml-182828>

Kan se for meg at skolen ikke har beerpong kopper og baller fra før. Man kan dermed kjøpe koppene selv, og bruke de ved flere senere anledninger med denne eller andre klasser. En mulighet kan være sette av en pantekurv til dette formålet. Man kan også spørre om det kan være mulig at skolen sponser læremidlene.

Link til bordtennisballer:

https://www.xxl.no/donic-schildkrot-1-star-ball-elite-orange-bordtennisball-oransje/p/1133416_1_style

Totalsum: 69,8 kr + 35 kr = 104,8 kr

LÆREMIDLER

2 BORD

Ett bord til 2 lag. Ett lag står på den ene siden av bordet, mens det andre laget står på den andre siden. Man trenger bordet for å ha noe å sette koppene på, og å ha noe å sprette pingpong ballene på.

Vanligvis pleier de fleste skoler å ha kateter, som ligner et tilsvarende langt bord. Eventuelt kan man sette sammen noen pulter for å få illusjonen av et litt lengre bord.

LÆREMIDLER

3 PINGPONG BALLER

I prinsippet trenger man bare en ball til hvert bord. I vårt tilfelle trenger vi 2 baller til 4 lag.

Ballen blir skutt frem og tilbake ved historiepong.

Denne pakken inneholder 3 baller, noe som passer perfekt til oss ettersom vi dermed har en reserveball om noe skulle gått galt med de 2 ballene vi har ved hvert bord. Ballene jeg har funnet koster 35 kr,-

Link til bordtennis baller: https://www.xxl.no/donic-schildkrot-1-star-ball-elite-orange-bordtennisball-oransje/p/1133416_1_style

LÆREMIDLER

40 BEERPONG KOPPER

10 kopper til 1 lag. Ettersom man har 4 lag, trenger man 40 kopper til denne øvelsen. På europris koster en pakke røde beerpongkopper med 25 stykk, 34,90 kr,- Man trenger dermed 2 pakker, som blir en totalsum på 69,8 kr,-.

Link til kopper: <https://www.europris.no/p-red-party-cup-25-pk-60-ml-182828>

Slik skal formasjonen på koppene være : (Tilsvarende en pyramideform)

1 kopp (mot midten av bordet)

2 kopper

3 kopper

4 kopper (Mot enden av bordet)

LÆREMIDLER

NOE Å SKRIVE PÅ

I historiepong trenger "dommerene" noe å skrive på for å skrive ned poengene de ulike lagene har fått.

Eksempelvis kan dette være en tavle/ark/mobil. Man kan også bruke PC.

Da elevene skal skrive sine egne amerikabrev trenger de også noe å skrive på. I min undervisningstime brukte elevene PC ettersom dette kan gjøre det lettere for elevene å finne kilder.

LÆREMIDLER

NOE Å SKRIVE MED

For å skrive ned poengene som de ulike lagene anskaffer seg underveis i spillet, trenger man noe å skrive med.

Dette kan eksempelvis være en kulepenn/blyant/kritt. Her kan man også bruke PC.

VURDERING

MUNTLLIG VURDERING I HISTORIE

Historiepong: Her får elevene sjansen til å se om de faktisk kan besvare ulike spørsmål fra pensumet de skal ha lest på forhånd. Samtidig vil det være lav terskel for å ta ordet, ettersom det er et spill og fokuset er på å vinne. I "historiepong" er man delt inn i et lag, og man må drøfte for å vinne poenget.

Man kan se på "historie-pong" som en formativ vurderingsform, noe som tilsvarer en *læringsform som skal fremme læring*. Formativ vurdering blir også kalt "vurdering for læring", noe som innebærer at elevene skal reflektere som en del av læringsprosessen. Her vil selve gjennomføringen av historiepong være vurderingsformen. For å få det beste vurderingsgrunnlaget er det optimalt å være to "dommere/lærere" som vurderer elevenes faglige nivå og engasjement i leken.

Kilde til begrepet formativ vurdering: <https://www.uio.no/tjenester/it/utdanning/pedagogiske-tips/gjennomforing/formativ-vurdering/>